

dává v třetí větě téhož odstavce, že ve společenské smlouvě může se převod učiniti závislým na dalších podmínkách, najmě na souhlasu společnosti. Porovná-li se vespolek řečená ustanovení zákona, nutno dospěti k úsudku, že ve společenské smlouvě lze sice převod závodního podílu právním jednáním mezi živými stanovením dalších podmínek mimo zákonnou náležitost zřízení notářského aktu stížiti, že však dovoleno není, by převoditelnost závodního podílu právním jednáním mezi živými byla ve společenské smlouvě vůbec vyloučena. Neboť dovoluje-li zákon, neklada jinak zásadně překážek převoditelnosti závodního podílu, by převod učiněn byl závislým na dalších podmínkách, vyslovuje tím, že podmínky ty nesmí se rovnati úplnému vyloučení převodu, pokud se týče, že nesmí se převod prostě zakázati, ježto v těchto případech nejedná se o další podmínky, nýbrž o zákaz převodu, ustanovení § 76, odstavec druhý jest výjimkou ze zásady odstavce prvního téhož paragrafu a nutno je proto přesně vykládati. Dle motivů k § 76 zákona o společnostech s r. o. uvažováno o tom, zda v zájmu immobilisování účasti na společnosti nedoporučovalo by se, převod závodních podílů mezi živými buď zcela vyloučiti nebo po zákonu podrobiti souhlasu společnosti. I to, i ono bylo však odmítnuto a podotčeno: »Třebaže však souhlas společnosti k zřízení nelze učiniti obligatorním, není nicméně závady, by společnosti stanovení tohoto práva ve smlouvě nebylo přiznáno, jakož i, by zákonně vyčtené podmínky zřízení nebyly smlouvou stíženy.« Připouští se tudíž i dle motivů sice stížení převodu, vyloučení jeho jest však i motivům cizí. Ježto pak, jak dolíčeno, řečené ustanovení čl. VIII: společenské smlouvy přičí se zásadám § 76 zákona o společnostech s r. o., nemá dle § 4, odstavce 2. téhož zákona právního účinku a nemůže proto navrhované exekuci na závodní podíl býti nikterak na překážku.

Čís. 348.

Nařízení vlády republiky Československé ze dne 24. dubna 1919 č. 223 sb. z. a n. o ochraně zaměstnanců používajících bezplatného bytu jest pouze na prospěch těch, kdož jsou v pracovním poměru nižšího řádu.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1919, R I 504/19.)

Opírajíc se o mimosoudní výpověď služebního poměru žalovala firma A. svého dřívějšího zaměstnance inženýra B. o vyklizení služebního bytu. Prvá stolice vyhověla námitce nepřípustnosti pořadu práva a odmítla žalobu. Důvody: Nařízením vlády republiky Československé ze dne 24. dubna 1919 čís. 223 sb. z. a n. bylo stanoveno, že výpověď z pracovní smlouvy, kde zaměstnanci poskytnut na místě mzdy nebo její části bezplatný byt, má-li býti proti zaměstnanci učiněna, vyžaduje svolení soudu po předchozím nesporném řízení, aniž by nařízení toto rozlišovalo různé druhy zaměstnanců vyššího neb nižšího stupně, a jest tudíž nepochybné, že v tomto případě, kde jedná se o podnik, podléhající živnostenskému řádu, jest služební poměr žalovaného posuzovati ve smyslu zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z. a že i na tento poměr ustanovení shora dotčeného nařízení se vztahuje. Při tom

nepadá nijak na váhu, že nařízení v § 1 uvádí jen příkladmo některé nižší druhy zaměstnanců, kteří nejčastěji v úhradu služby nebo mzdy požívají bezplatného bytu, ježto nelze si myslet, že by vláda, vydávajíc dle zmocnění zákona ze dne 24. července 1917 čís. 307 ř. z. po dobu mimořádných, válkou vyvolaných poměrů k úlevě bytové nouze potřebná opatření, právě zaměstnance vyšší kategorie z této ochrany vylučovala, když nařízením ministerstva spravedlnosti a ministerstva pro sociální péči ze dne 17. prosince 1918 čís. 83 a ze dne 9. února 1918 čís. 62 sb. z. a nař. o ochraně nájemců, každý nájemce proti bezdůvodné výpovědi se strany pronajímatele ochrany soudu požívá. Mimosoudní výpovědi z takovýchto služebních neb pracovních poměrů bez svolení soudu jsou neplatné, takže i v tomto případě výpověď daná žalobcem žalovanému neměla právního účinku, nehledíc ani k tomu, že nebyla dána ani ve lhůtě stěhovací, a ježto svolení příslušného soudu k výpovědi lze za platnosti dotčeného nařízení dosíci jen po předchozím řízení nesporném, jest sporné jednání o takovéto výpovědi vyloučeno, a slušelo proto námitce žalovaného místo dáti a žalobu z moci úřední odmítnouti. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva, uváživ v podstatě toto: Dospěl-li soud první stolice — a to plným právem — k tomu, že služební poměr žalovaného dlužno posuzovati podle zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z., pak zcela neodůvodněně používá předpisů nařízení vlády republiky Československé ze dne 24. dubna 1919, čís. 223 sb. z. a n., podle něhož jsou ochrany, tímto nařízením poskytované, účastni pouze zřízenci, jichž pracovní (tedy nikoli »služební«) poměr je vyznačen pracovní smlouvou a mzdou (srov. § 1 cit. nař. »domovník, vrátný, topič, kočí atd.«). Tomu nasvědčuje i to, že zákonodárce rozlišuje mezi poměrem pracovním a poměrem služebním (srov. § 1151 obč. zák., § 5 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z., § 4 zákona o úřednících velkostatků ze dne 13. ledna 1914 čís. 9 ř. z.), a s hlediska předpisů § 6 obč. zák. konečně též výpočet § 1 cit. nař., do něhož mezi zaměstnance kategorie pracovní, mzdou odměňované, zaměstnanci kategorie služební nejsou pojeti. Požívajíť zaměstnanci služebních kategorií zajisté už ochrany v zákonech jich se týkajících tím, že jim náleží výpovědi dlouhodobé na rozdíl od krátkodobých výpovědí zaměstnanců pracovních kategorií. Jelikož tedy na služební poměr žalovaného předpisů nařízení ze dne 24. dubna 1919 čís. 223 sb. z. a n. nelze použiti, jsou vývody soudu první stolice, pojící se k těmto předpisům, neodůvodněny a jmenovitě nelze souhlasiti s tím, že by podle těchto předpisů a dle § 477 čís. 6 c. ř. s. měl býti pro žalobní nárok pořad práva zatarasen.

Nejvyšší soud potvrdil usnesení druhé stolice.

Důvody:

Činí-li § 1 nařízení vlády republiky Československé ze dne 24. dubna 1919 čís. 223 sb. z. a n. výpověď pracovní smlouvy, dle které zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci na místo mzdy nebo její části bezplatný byt, závislou na svolení příslušného okresního soudu, a uvádí-li, třeba jen příkladmo, jakožto zaměstnance, jichž nařízení se týká, domovníky,

vrátné, topiče, kočí, tož vysvítá zřejmě již ze znění dotčeného ustanovení, že jeho ochrany účastní jsou jen zaměstnanci nižšího druhu, poněvadž jen smlouva s těmito má povahu smlouvy pracovní, a jen tito berou mzdu za své práce, nikoli však zaměstnanci druhu vyššího, jsoucí k zaměstnavateli v poměru služebním a požívající služného za konané služby. Správnost tohoto výkladu vyplývá však i z patrného úmyslu zákonodárcova, chrániti hlavně zaměstnance hospodářsky slabé, jimž za nynější bytové nouze působí největší obtíže najíti přístřeší, pozbyli-li nároku na dosavadní bezplatný byt. Poukaz stěžovatelův k § 1151 obč. zák., v němž prý úplata za konané služby nazývá se zcela všeobecně mzdou, jest nemístný, ježto § 1151 obč. zák. v novém doslovu (§ 150 III. novely) o mzdě vůbec již nemluví. Protože pak předpisy výše naznačeného nařízení jsou rázu výjimečného, nelze jich ani obdobně užití na zaměstnance vyššího druhu. Konečně nutno připomenouti, že, i kdyby ono nařízení se vztahovalo k žalovanému, nebylo by lze tvrditi, že pro podanou žalobu jest vyloučen pořad práva, kdyžž žalobce se nedomáhá zrušení služebního poměru vůči žalovanému, výpověď tedy není předmětem sporu, nýbrž pouze jeho předpokladem. Následkem toho mohla by i v případě naznačeném žaloba býti pouze zamítnuta z důvodu věcného, totiž proto, že se opírá o výpověď bezúčinnou a tudíž nemá podkladu právního.

Čís. 349.

Výkazy vodního družstva (na Moravě) o nedoplatcích, opatřené politickým úřadem doložkou vykonatelnosti, jsou exekucním titulem.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1919, R II 143/19.)

Vodní družstvo v R. (na Moravě) zažádalo za soudní exekuci proti svému členu, opírajíc návrh o výkaz o nedoplatcích, jenž opatřen byl okresním hejtnanstvím doložkou vykonatelnosti. Prvá stolice exekuci povolila. Rekursní soud návrh zamítl s tímto odůvodněním: Ve smyslu § 68 vodního zákona moravského ze dne 28. srpna 1870 čís. 65 z. z. jest vymáhati dlužné příspěvky odvodňovací na žádost vodního družstva exekucí politickou. Z důvodu toho nelze považovati výkaz vodního družstva v R. o nedoplatcích příspěvků odvodňovacích, byť i byl od příslušného politického úřadu opatřen doložkou vykonatelnosti, za výkaz, jenž byl by ve smyslu § 1 čís. 13 ex. ř. titulem exekucním a bylo proto exekuci na jeho základě navrhovanou, dle § 3 odstavec první ex. ř. zamítnouti, zejména když dle materiálů k civilnímu řádu soudnímu (sv. I. str. 468) možnost soudní exekuce neměla býti rozšířena na exekucní tituly politické, pokud tyto nepožívají dobrodiní exekuce soudní (Mayerhoffer, rukověť politické správy sv. V. str. 223).

Nejvyšší soud obnovil povolující usnesení první stolice.

Důvody:

Usnesení rekursního soudu hájí stanovisko, že na základě výkazu nedoplateků vodního družstva v R. nelze dle § 3 ex. ř. povolit exekuci, pro-